

ಸುಧಾಮೂರ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು

ಕೆ.ಜಿ. ಚವಾಣ

ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಎಸ್.ಜಿ.ಎಂ. ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು, ತರೀಕೆರೆ, ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

Received: 12-02-2024 ; Accepted: 16-03-2024 ; Published: 07-05-2024

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11126906>

ABSTRACT:

ಸುಧಾಮೂರ್ತಿಯವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬರಹಗಾರರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲೇಖಕಿ, ಸರಳ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿ, ಸದಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರು, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಇನ್ಫೋಸಿಸ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು, ಬಿಲ್‌ಗೇಟ್ಸ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪನ್ನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಉನ್ನತಿಗೂ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶಪಾಂಡೆ ಪೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ಫೋಸಿಸ್ ಪೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣೀಕರ್ತರಾಗಿದ್ದು 'ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆ' ಹಾಗೂ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸುಧಾಮೂರ್ತಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಬದುಕಿನ ಓರೆ ಕೋರೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ, ಮನ ಮಿಡಿಯುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ದೇಶ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ರೂಪಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಡಾಲರಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾನಾಯಕಿಯಾದ ಗೌರಮ್ಮ ತನ್ನ ಸೊಸೆಯರಾದ ಜಮುನಾ ಹಾಗೂ ವಿನುತಾರಿಗೆ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೇ ಇದೆ. 'ಜಮುನಾ ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆಯಾದರೆ, ವಿನುತಾ ರೂಪಾಯಿ ಸೊಸೆ. ಗೌರಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಶಾಮಣ್ಣನವರದು ಸುಖಿ ಕುಟುಂಬ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಸುರಭಿ ಹಾಗೂ ಎರಡು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಚಂದ್ರು ಮತ್ತು ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಜಮುನಾ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಗು ಮಾನಸಿ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಗಿರೀಶ್ ಮತ್ತು ವಿನುತಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಗು ಹರ್ಷ. ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನುಪಮಾ ಬಿಳುಪಿನ (ತೊನ್ನು ರೋಗ) ರೋಗದವಳಾಗಿದ್ದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ನೋಡುವ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

KEYWORDS:

ಸುಧಾಮೂರ್ತಿ, ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆ, ಮಹಾಶ್ವೇತೆ, ಗೌರಮ್ಮ, ಜಮುನಾ, ವಿನುತಾ, ಬಾಂಬೆಗ್ರೋಸರಿ, ಅನುಪಮಾ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು.

‘ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆ’ ಹಾಗೂ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸುಧಾಮೂರ್ತಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಬದುಕಿನ ಓರೆ ಕೋರೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ, ಮನ ಮಿಡಿಯುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ದೇಶ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ರೂಪಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಡಾಲರಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾನಾಯಕಿಯಾದ ಗೌರಮ್ಮ ತನ್ನ ಸೊಸೆಯರಾದ ಜಮುನಾ ಹಾಗೂ ವಿನುತಾರಿಗೆ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೇ ಇದೆ. ‘ಜಮುನಾ ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆಯಾದರೆ, ವಿನುತಾ ರೂಪಾಯಿ ಸೊಸೆ. ಗೌರಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಶಾಮಣ್ಣನವರ ಸುಖ ಕುಟುಂಬ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಸುರಭಿ ಹಾಗೂ ಎರಡು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಚಂದ್ರು ಮತ್ತು ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಜಮುನಾ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಗು ಮಾನಸಿ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಗಿರೀಶ್ ಮತ್ತು ವಿನುತಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಗು ಹರ್ಷ.

ಒಮ್ಮೆ ಚಂದ್ರು ಗೌರಮ್ಮನನ್ನು ಬಾಂಬೆಗ್ರೋಸರಿ ಚಿಕ್ಕ ಅಂಗಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರೋಸರಿ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್, ಚಿಕ್ಕಾಗೋ, ಲಾಸ್ ಎಂಜಲಿಸ್ ಇಂಥಲ್ಲಿ ಲಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಂತೆ ಬೇರೆ ಭಾಗವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಸಲ್ವಾರ್ ಕಮೀರ್ಷು ಸೀರೆ, ಚಿನ್ನದ ಅಂಗಡಿ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಗೂಡ್ಸ್ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸಿನ ಅಂಗಡಿ ಹೀಗೆ ಭಾರತದ ತುಣಕೇ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಗೀಗ ಕೂಡಲೇ ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಬಾಂಬೆ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಬರ್ತಾರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಆದರೂ ಜೀವನ ನಡೆಯಬೇಕಲ್ಲ? ಮಾನಸಿ ಪ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಗೌರಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಲಿಫ್ಟನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೌಂಟರಿನ ಬಳಿ ಬಂದರು ಅವರಿಗೆ ಭಾಷೆಯ ತೊಡಕು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಅದೂ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಲಿಫ್ಟ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ ನೋಡಿ “ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನನ್ನುತ್ತಾರೆ ಚಂದ್ರು” ಎಂದಾಗ ಕೌಂಟರಿನಲ್ಲಿಯ ಹೆಂಗಸು ತನ್ನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ “ನಂಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರ್ತದೆ” ಅಂದಳು ಚಂದ್ರು ನಸುನಕ್ಕು ಗೌರಮ್ಮನ ಮುಖ ಮೊರದಗಲ ಆಯಿತು. ಏನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲವರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ?

ಚಂದ್ರು ಅವರಿಗೆ “ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಂಗೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬರ್ತಿನಿ” ಎಂದು ಹೊರಟುಹೋದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ ಕೆಲಸದ ದಿನ ಜನರು ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಇವರ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರೇ ಸ್ನೇಹದ ನಗೆ ಬೀರುತ್ತ ಗೌರಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು “ನಂದು ಆಶಾ ಪಾಟೀಲ ಅಂತಾ ನಮ್ಮ ಊರು ಕೋಲ್ಲಾಪುರ, ನಮ್ಮವ್ವ ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ ಊರಿನವಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಬರ್ತದೆ ರೂಢಿ ಕಡಿಮೆ. ನಮ್ಮದು ಮರಾಠೀ ಕೂಡಿದ ಕನ್ನಡ” ಯಾವುದಾದರೂ ಇರಲಿ ಕನ್ನಡವಾದರೆ ಸಾಕಲ್ಲ ಎಂದರು. ಗೌರಮ್ಮ ಹರ್ಷದಿಂದ ಅವ್ವಾರ ಕೂಡಿ ಚಹಾ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಸುಮರು ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷದವಳಿರಬಹುದು ಆಶಾ ಪಾಟೀಲ. ಚುರುಕಾಗಿ ಎದ್ದು ಕೆಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಗೌರಮ್ಮ. ಅವಳ ಚುರುಕುತನ ಬೆರಗಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಡ್‌ಲೆಸ್ ಫೋನು ಒಂದು ಕಡೆ ಹಿಡಿದು, ಟೀ ಮಾಡುವುದು, ಕೌಂಟರ್ ಒರೆಸುವುದು, ಗಣೇಶನ ಪಟಕ್ಕೆ ಊದುಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚುವುದು ನಡದೇ ಇತ್ತು. ಗೌರಮ್ಮನ ಲಿಪ್ಪಿನಂತೆ ಆಶಾ ಸಾಮಾನು ಚಕಚಕನೇ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದಳು. ಕೇವಲ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಂಗಸು ಹೇಗೆ ಅಂಗಡಿ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಾಳೆ? ನೀವು ಅಂಗಡಿ ಮನೆ ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸ್ತೀರಿ? ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕಳು. ಆಶಾ ಅವ್ವಾ ನಂಗೆ ಲಗ್ನಾ ಆಗಿದೆ. ಗಂಡ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಬರ್ತಾರೆ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ತಿನಿ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಿನಿಸು ತಯಾರಿಸ್ತಿನಿ” ಅಂದ್ರೆ? ಈಗ ನೀವು ನೋಡ್ತೀರಲ್ಲಾ ಈ ತೆಳ್ಳನೇ ಚಪಾತಿ ನಾನು ಮನೇಲೇ ಕುಳಿತು ಮಾಡ್ತೀನಿ. ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ಇನ್ನೂರು ಆರ್ಡರ್ ಬಂದಾಗೆ. ಸಮೋಸಾ, ಮಿರ್ಚಿ, ಮಾಡ್ತಿನಿ ಕಟ್ಲೆಟ್ ಮಾಡ್ತೀನಿ” ತುಂಬಾ ಕೆಲ ಅಲ್ಲವಾ? ಹೌದು! ಆದ್ರೆ ಯಾವುದು ಪುಕಟೆ ಸಿಗ್ತದೆ? ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ದುಡೀಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಲ್ಲರೀ. ಹೌದು ಯಾವುದೂ ಪುಕಟೆ ಬಾರದಲ್ಲ. ಆಶಾ ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಆಯ್ತು? ಅವ್ವಾ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಆಯ್ತು. ಭಾರತದ ನೆನಪು ಬರ್ತಿರಬೇಕಲ್ಲ? ಬರ್ತದೆ, ಆದರೆ ನನಗಂತೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅನ್ನಿಲ್ಲರೀ ಯಾಕೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಾಗ ಒಮ್ಮೇನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮವ್ವ ಒಂದ್ನಾರಿ ಬಂದು ಹೋದ್ದು ಅಪರಿಚಿತರ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಒಳ ಜೀವನದ ಕಥೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಆಶಾ ಪಾಟೀಲ್ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಗೌರಮ್ಮನೂ ಸುಮ್ಮನಾದರು, ಚಂದ್ರು ಬಂದ ಶಬ್ದವೂ ಆಯಿತು ಹೋಗುವಾಗ ಆಶಾ ಭಾರತೀಯ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರುಗೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಿ ಎಂದಳು.

ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದೇ ರೂಢಿಯಾಯಿತು. ಗುರುವಾರ ಚಂದ್ರು ಗೌರಮ್ಮನನ್ನು ಬಾಂಬೆ ಸ್ಟೋರಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸುವುದು, ಕೊಳ್ಳುವುದು ಇರಲಿ ಬಿಡಿಲಿ

ಗೌರಮ್ಮ ಆಶಾ ಜೊತೆ ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚಿ ತಿರುಗಿ ಬರುವುದು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆಶಾ ಗೌರಮ್ಮನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದಳು. ಅವರೂ ಆಶಾಳ ವ್ಯವಹಾರ ಕೆಲಸ, ಸರಳ, ನೇರ ಮಾತಿಗೆ ಮನಸೋತರು. ಅವ್ವಾ ಒಂದು ಸಾರಿ ನೀವು ಇಂಡಿಯಾಕೆ ಯಾಕ ಹೋಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಿ ನೆನಪಿದೆಯಾ? ಹೌದು ಬಹಳ ಬೇಸರವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲ ನೀವು ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಠೀನ ಬ್ಯಾರೆ ಎಲ್ಲರ ಮುಂದ ಏನಂತ ಹೇಳಬೇಕು? ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ ನಾನೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೋಡಿ ಈಗ ಹೇಳಿ ನಿ ನಮ್ಮವ್ವ ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಅಪ್ಪ ಸಾಂಗಲಿ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಾ ಊರು, ದಡಾ ಶಹರ ಅಲ್ಲ ದಡಾ ಹಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲ ಮನ್ಯಾಗ ಕನ್ನಡ ಮಾತು, ಆದ್ರೆ ಹೊರಗೆಲ್ಲ ಮರಾಠಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಬರೆಯೋದು, ಓದೋದು ಎಲ್ಲಾ ಮರಾಠಿ. ಇರಲಿ ಬಿಡಮ್ಮ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಆದ್ರೇನು? ಕಥೆಯ ಎಳೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ನೆನಪಿನಾಳದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿ ತೆಗೆದ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ್ದು ನಾನು ಬರೀ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್, ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎರಡು ತಮ್ಮಂದಿರು. ಸಾಧಾರಣ ಮನೆತನ ನಮ್ಮೂರಿನ್ಯಾಗ ಗೌಡರ ಸಂಬಂಧ, ಮುಂಬೈನ್ಯಾಗ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಅಂತಾ ನಡುವಿನವರು ಹೇಳಿದ್ದು. ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗಿ ತಪಾಸು ತಗೆಯೋರು ಯಾರು? ಹುಡುಗನ್ನ ಮನೀಯವರು ಬಂದು ಹುಡುಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಿಲ್ಲ ನಾನು ಮಾತಾಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂಗ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಒಳಗ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನ ಹೆಸರು? ಅಶೋಕ ಪಾಟೀಲ ನಾನು ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದ ಏನದ? ಚಾಳಿನ್ಯಾಗ ಮನೀ ಮನೀ ತುಂಬ ಮಂದಿ ಇಬ್ಬರು ನಾದಿನೆಂದರು ಕೆಟ್ಟ ರಾಕ್ಷಸಿ ಅತ್ತೆ, ಬಾಯಿ ಬಂದಂಗ ಕೂಗೋ ಮಾವ, ತಾಯಿ ಮಾತಿಗೆ ಕೌಲೆತ್ತು ಹಾಕೋ ಅಂಥಾ ಗಂಡ. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನಸುನಗು ಮಾಯವಾಗಿ ಖೇದದ ಎಳೆ ಎದ್ದಿತು. ನಾನು ಹಳ್ಳಿ ಒಳಗ ಬೆಳದಾಕೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊಲ, ರೈತರ ಮನೀ, ಸ್ವಚ್ಛ ಜಾಗ ಸ್ವಟಿಕದಂಥ ನೀರಿನ ಬಾವಿ, ತಂಪು ನೆರಳಿನ ಬೇವಿನ ಗಿಡದಾಗ ಬೆಳದಾಕೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ ಗೂಡಿನಂಥ ಮನೀ ಯಾವಾಗಲೂ ರೇಡಿಯೋ ಟಿ.ವಿ. ಮನೀವಳಗ ಸೊಸೆ ಅಂದ್ರೆ ಕೆಲಸದ ಆಳು. ದಡಾ ನಾಲ್ಕು ಶಬ್ದ ಗಂಡನ ಜೊತೆ ಆಡೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಗಂಡ ಏನು ಮಾಡ್ತಿದ್ದು? ಸಣ್ಣ ಹೋಟೆಲ್, ದುಡೋ ಗಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಅದಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ದಲ್ಲಾಳಿ ಬಿರುನಸ್ ಅಂತಿದ್ದ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಾಗ ಯಾರ ಮಾತೂ ನಂಬಬಾರ್ದು ನೋಡಿ, ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಮಾಡ್ಸೋ ಮದುವೆಯಂಥ ಪಾಪದ ಕೆಲ್ಸ ಯಾವದು ಇಲ್ಲ. ಮನದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಭಿಯ ಮದುವೆಯ ಚಿತ್ರ ಬಂದಿತು. ನಾನು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಹುಡುಗಿ. ದಿನಾ ಕತ್ತೆ ದುಡಿಂಗೆ ದುಡೀತಿ ದ್ರೂ ಕೆಲ್ಸ ಮುಗೀತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಾದಿನಿಯರಂದ್ರೆ ಮಹಾ ರಾಕ್ಷಸಿಯರು, ನನ್ನ ಸೀರೆ

ಉಟ್ಟು ನನಗೆ ತಿರುಗಿಬೀಳ್ತಿದ್ದು. ಈಗ್ಗೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ್ದೆ ಪಾಪ ಅವರಿಗೂ ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿತ್ತು, ಮನ್ಯಾಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಂಗ ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ ಅನಸ್ತದ.

ಇಂಥಾದ್ರಾಗ ನನ್ನ ಮಗಳು ವಿನಯಾ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಳು. ನಾನು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವಾಗ, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕನಸು ಕಾಣ್ತಿದ್ದೆ, ನನ್ನದೇ ಮನೆ, ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಇರೋದು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡೋ ತಾಯಿಯಂಥ ಅತ್ತೆ, ಸ್ನೇಹಿತರಂತಿರುವ ನಾದಿನಿ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಹವೆ ಹಸಿರಿನ ತೋಟ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ “ಆದ್ರೆ ನೀವಿರುವ ವಾತಾವರಣವೇ ಬೇರಾಗಿತ್ತಲ್ಲ!” ಹೌದು ನನ್ನ ಕನಸಿನ ವಿರುದ್ಧ, ಎಲ್ಲವೂ ವಿರುದ್ಧ, ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕನಸು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿತ್ತು ಇದರಿಂದ ದಿನಾಲೂ ಕೆಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು ಅತ್ತೆ ಶೂರ್ಪನಖಿ ತರಹ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಬಾಂಡಿಯಿಂದ ತಲೆಗೆ ಕುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೌರಮ್ಮ ಅಂಥ ದೃಶ್ಯದ ಊಹೆ ಮಾಡಿದರೂ ಆಶಾ ಅನುಭವಿಸಿದಳಲ್ಲವೇ? ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಮ್ಮತ್ತೆ ತ್ರಾಸಿನಿಂದ ನನ್ನ ಕನಸು ಹೆಚ್ಚಾದವೇ ಹೊರತು ಕಡಿಮೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಗೌರಮ್ಮನವರಿಗೆ ಇದು ಅರಿಯಲಾಗದ ಜಗತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ತಿಂಗಳು ಮುಂದೆ ನಾನು ವಿನಯಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಮ್ಮತ್ತೆ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಬಂದು ಬರೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದು ಬಿಳಿಯ ತೋಳಿನ ರವಿಕೆ ಸರಿಸಿ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಅತ್ತೆಯ ಕ್ರೂರತನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಂತ ಕಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು ಆಶಾ ಪಾಟೀಲ.

ಗೌರಮ್ಮ ಗಾಬರಿಯಾದರು ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಯರ ಸಂಬಂಧವೆಂದರೆ ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಯಾವುದೇ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಜನಾಂಗ, ಭಾಷೆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಸಂಬಂಧ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಗಿರಲಾರದು ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಶತ್ರುವೇ? ಆಶಾಗೆ ಗೌರಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ಆಗ ಆಶಾ ನಮ್ಮ ಬಾಬಾನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಗುಜರಾತಿ ಪ್ರೆಂಡ್ ಇದ್ದರು ಅವರು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್ ತೆರೆಯುವವರಿದ್ದರು ನಂಬಿಕಸ್ಥ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಬೇಕು ಅಡುಗೆನೂ ಮಾಡಬೇಕು, ವ್ಯಾಪಾರನೂ ಬರ್ತಿರಬೇಕು ಅಂತಿದ್ದು ನಮ್ಮಪ್ಪ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರನ್ನು ಕಳಿಸಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದು. ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನ ಒಪ್ಪಿದರೇ? ಒಪ್ಪದೇ ಏನು? ಡಾಲರ್ ಅಂದ್ರೇನು ಅಂತಾ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾ? ರಾಕ್ಷಸಿ ಅತ್ತೆಯೇ ಮಗನನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕಾಲು ಬಿದ್ದು ನೀನೇ ನನ್ನ ಮನೆ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂದಳು. ಗೌರಮ್ಮ ನಿವೇನಂದಿರಿ ಎಂದಾಗ ಆಶಾ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮುರಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಗಂಡನಂತೂ ಬಿಡೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ, ಈ ದುಷ್ಟ ಅತ್ತೆ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಈ ನರಕದಿಂದ ದೂರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ದೇವರು ಒದಗಿಸಿದ ಇಂದೊಂದೇ ದಾರಿ ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ನಿಮಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವಾ? ಯಾಕೆ

ಹೆದರಿಕೆ? ಮನೋರೋಗದಂಥ ನರಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹಾದು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಅನ್ನೋಲ್ಲ ನೀರಿನಾಕ ಮುಳುಗಿದವನಿಗೆ ಚಳಿ ಏನು ಅಂತಾರಲ್ಲ ಹಂಗ. ಅಂತೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ್ವಿ ನಮ್ಮ ಬಾಬಾ ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಲ ಮಾಡಿದ್ರು? ನನ್ನೇ ತಮ್ಮಂದಿರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಹೊಲ ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿರು ತುಂಬಿ ಬಂದು ಬಿಕ್ಕಿದಳು ಆಶಾ. ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟರು ಗೌರಮ್ಮ ಮೂರು ವರ್ಷದಾಗ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಲ್ತೀವಿ ನಂತರ ಅರುಣಾಬಾಯಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದವರಿಗೆ ನಾವು ಬೇರೆ ಹೋಗ್ತೀವಿ ಅಂದ್ವಿ, ನೀವು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ದೇವು ಆದರೆ ನಾವೂ ಬದುಕಬೇಡವೇ? ಸ್ವಂತದ್ದು ಬೇಕು ಅಂದ್ವಿ ನಂತರ ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿದ್ರು ಈಗಲೂ ಸಾಮಾನು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ಅಂಗಡಿ ಇಂದ್ಲೇ ತರ್ತಿನಿ. ಇಲ್ಲಿ ಜಯಾ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ ಅವರ ಮನೆ ಯುಗಾದಿ ಪೂಜೆಗೆ ನಾನೇ ಎಲ್ಲಾ ಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಸಾಮಾನು ತರ್ತೀಕೊಟ್ಟೆ, ನಾನಂತೂ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಸ ಮಾಡೊಲ್ಲ. ಇದು ಚಿಕ್ಕ ಊರು, ಅಲ್ಲದನೇ ಯಾರೂ ಮೋಸದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರೋಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲಿರುವ ಶಿವ ಕೊಡ್ಡೇಕು ನಾವು ಉಣಬೇಕು.

ಗೌರಮ್ಮ ಅವಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು “ಅವ್ವಾ ನಾನು ಮುಂಬೈದಾಗ ಇದ್ದ ಹುಚ್ಚಿ ಆಗಿದ್ದನೋ ಆತ್ಮಾಹತ್ಯಾ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿದ್ದೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆಯನ್ನೇ ಖೂನಿ ಮಾಡಿದ್ದನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಥರಾ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಹೆಗಸರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸುಡುಗಾಡು ಅತ್ತಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಯ್ತಾರೆ ಎಲ್ಲ ರಿಗೂ ದೈವ ಬೇಕಲ್ಲ? ನಂಗೆ ದೇವರು ಅರುಣಾಬಾಯಿ ರೂಪದಿಂದ ಬಂದ. ನಾನು ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆನೇ, ನಮ್ಮ ಬಾಬನ ಸಾಲ ತೀರಿತು ನಮ್ಮ ನಾದಿನಿಯರ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ನನ್ನ ಮನೋರೋಗ ಯಾವುದೇ ಔಷಧ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಯ ಆಯಿತು. ಚಂದ್ರನ ಕಾರಿನ ಶಬ್ದ ಆಯಿತು ಗೌರಮ್ಮ ಎದ್ದರು ಅವ್ವಾ ಬ್ಯಾಸರಾತೇನು?” “ಇಲ್ಲ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಂತಾಯಿತು” ಎಂದರು ಗೌರಮ್ಮ.

“ಅಮೇರಿಕನ್ ಸೀರೆ ಬಣ್ಣ ಮಾಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಉಟ್ಟರೂ ಸುಕ್ಕು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ತೂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸದರ ಹಳತರ ಅಂತರ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಜಮುನ ಹೊಸ ಸೀರೆ ಕೊಂಡು ಉಟ್ಟ ನಂತರ ಮಡಿಸಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಿಮಗಾಗಿ ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ತಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಜಮುನಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗೌರಮ್ಮ ಅದನ್ನು ನಿಜವೆಂದೇ ನಂಬಿ ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆಯ ಹಿರಿಯ ಗುಣವನ್ನು ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೀಗ ಗೌರಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ಕಹಿಯಾಯಿತು. ಸೀರೆ ಉಟ್ಟರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಶುಭಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಜಮುನಾ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಈ ಹೊಲಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಳು.

ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತಾವು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಸುರಭಿ ನನ್ನ ತಂಗಿಯಂತೆ ನನಗೊಂದು ಅವಳಿಗೊಂದು ಒಂದೇ ತರಹ ಸೀರೆ ಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಎನ್ನಲೂಬಹುದು. ಜಮುನಾಳ ಕುತಂತ್ರ ಬುದ್ಧಿ ನೋಡಿ ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ ದುಃಖವಾಯಿತು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ಜಮುನಾಳನ್ನಾಗಲೀ ಇನ್ನು ಏನನ್ನೂ ಕೇಳಬಾರದು ತರಲು ಕೂಡ ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದುಕೊಂಡರು.

ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಂತೆ ಶನಿವಾರದಂದು ಕನ್ನಡ ಗೆಳತಿಯರ ಕೂಟವೆನ್ನುವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದ ಗೆಳತಿಯರು ಈ ವಾರ ಜಮುನಾಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಜತೆಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕಾರು ಗಂಟೆ ಹಾಡೋ ಕತೇನೋ ಏನೋ ಒಂದು ಹೇಳಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿರುಗಿ ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಹೆಂಗಸರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಜಮುನಾ ಅತ್ತೆಯವರಿಗೆ ನಿಮಗೇನು ತಿಂಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವುದೋ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಅಂದಿದ್ದಳು. ಗೌರಮ್ಮ ಈಗ ತಿಂಡಿ ಎಲ್ಲ ಅವಳನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಇದು ಜಮುನಾಳ ಮನೆ ತಾನೇ ತಮ್ಮದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿದೆ. ಗೌರಮ್ಮ ಶೇವಿಗೆ ಬಾತ್, ಸಜ್ಜಿಗೆ ಬೊಂಡಾ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ಮನವು ಯಾಕೋ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ದಿನ ದೂರ ಇದ್ದುದಕ್ಕೋ ಏನೋ ಮನ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಸಂತೋಷ ಕೂಟ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ಜಮುನಾ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಗೌರಮ್ಮ ಯಾರ ಮಾತೂ ಕದ್ದು ಕೇಳುವವರಲ್ಲ. ಆದರೂ ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೇಳುವ ಕೂತೂಹಲವಿದ್ದಿತು ಅದೂ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ.

ಗೌರಮ್ಮ ಬಂದ ಶಬ್ದ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಜಮುನಾ ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ನೆನೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಊರಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮರ್ಯಾದೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮನದಲ್ಲೇ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು ಕಾಡುಹರಟೆ ಸೊಂಪಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು. “ನೀವು ಏನೇ ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ನನಗಿಲ್ಲ ನಾನು ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಮಾಡಿದ್ದೂ ದಂಡ! ನೀವು ಅತ್ತೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದೀರಿ” ಎಂದು ತುಂಬು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಂದ ಡಾ.ಸುಧಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗೆಲ್ಲದೆ ಏನು? ನಮ್ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದ ಬೇಕಾದ್ರೆ ತೋರಿಸ್ತೀನಿ. ಮಗಳು ಸಮಾನಳಾದ ಜಮುನಾಳಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಜಮುನಾ ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ನನಗೆ ಸೊಸೆ ಅಂತಾ ಬರೀತಾರೆ ಬಹಳ

ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸೊಸೆ ಇರ್ಬೆಕಾದ್ರೆ ಈ ಥರಾ ಕಾಗದ ಬರೀತಾರಾ? ಅಯ್ಯೋ ಆ ಸೊಸೆ ಯಾವ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ ಬರೀ ರೂಪಾ ಒಂದಿದ್ರೆ ಸಾಕಾ? ಮಹಾ ಗೊಡ್ಡು! ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಇರೋಕ್ಕೇ ಲಾಯಕ್ಕು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕತ್ತೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ರೂ ನಮ್ಮತ್ತೆಗೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಒಂಚೂರು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲ. ನಾನಂದ್ರೆ ಸಾಕು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಾಯಿ ತೆಗೀತಾರೆ ಆಸೆ ಬುರುಕಿ ಪ್ರತಿ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಅದು ಕಳ್ಳಿ ಇದು ಕಳ್ಳಿ ಅಂತ ಬರೀತಾಳೆ ಅಂಥದ್ದೇ ಗಂಡ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ಬರ್ಲಿಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಂಗೆ ಗೊತ್ತು ಮದುವೆ ಆಗಿದ್ದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಅಣ್ಣ ತಂಗೀನ್ನ ಕರಸ್ತಿ ಅಂತಾ ನಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಹೀಗೆ ಅಂತಾ ಮುಂಚೇನೇ ಹೇಳಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಾಲಾ ಬಿಚ್ಚೋಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ನಿಂತ ಗೌರಮ್ಮ ಬೆವರಿಟ್ಟರು. ಅಂದರೆ ಜಮುನಾಳಿಗೆ ಸುರೇಶನ ಪ್ಲಾನ್ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಸುರೇಶ್ ಚಾಪೆಯ ಕೆಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದರೆ ಜಮುನಾ ರಂಗೋಲಿ ಕೆಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದಾಳೆ ಜಮುನಾ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ ಬರೋದಿಲ್ಲೇ? ವಿಶ್ವಾಸ! ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅತಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯ ಬರೋದಿಲ್ಲ ನೋಡಿ ಹಳೆಯ ಸೀರೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಸಂಶಯ ಬರಬಾರದೆಂದು ಕಸ್ವಂಸ್ ಕತೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಅಮೇರಿಕಾದ್ದು ಏನೂ ಹೇಳಿದ್ರೂ ಒಪ್ಪೋತಾರೆ ನಮ್ಮತ್ತೆ ಬುದ್ಧಿ ನೋಡಿ ಏನುತಾ ಜತೆಗೆ ತಾವು ಕೊನೇವರೆಗೂ ಇರ್ಬೇಕು ಆದ್ರೂ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ನಂಬ್ತಾರೆ ಹೊರತು, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವಳನ್ನು ನಂಬೋದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ವಿರುದ್ಧ ಚಾಡಿ ಹೇಳ್ತಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ಮಹಾ ಹೆಂಗಸಮ್ಮಾ ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ ಎದೆ ಡಗ್ ಎಂದಿತು. ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ಬಂದವು ಜಮುನಾ ಕುಟುಂಬದವರ ಜೊತೆ ಎರಡು ದಿನ ಊಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿಕ್ಕಂಡೆ ನಮ್ಮತ್ತೆ ಘಾಟಿ, ನಾದಿನಿ ದಡ್ಡಿ ಓರಗಿತ್ತಿ ಪೆದ್ದಿ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇ ರಾಜ್ಯ ಅನಿಸ್ತು, ವಿನುತಾಗೆ ತೌರುಮನೆ ಬಲವಿಲ್ಲ. ಹಣವಿಲ್ಲ, ಗಂಡ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಲರ್ಕ್, ಬೇರೆ ಮನೇ ಮಾಡಿ ಇರೋ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಸೇವಕಿ ತರಹ ಚಾಕರಿ ಮಾಡ್ತಾಳೆ. ನಾನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಸಿಹಿ ಮಾತಾಡಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೇ ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಲಾಂಡ್ರಿ ಸಹಿತ ಕಲಿಸಿದ್ದೀನಿ. ನಮ್ಮತ್ತೆ ಅಮೇರಿಕದ ಗಂಡಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡೋಕೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ನಾನು ಹುಡುಗ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತಾ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ! ಎಂಥಾ ಪರೋಪಕಾರಿ ಜಮುನಾ! ನಾದಿನಿಗಾಗಿ ಎಂಥಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ! ಎಂದುಕೊಂಡರು ಗೌರಮ್ಮ. ನೋಡಿ ಉಮಾ ನಮ್ಮತ್ತೆಗೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಅಂದರೆ ನಾಯಿ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸೋದಿಲ್ಲ ಆ ತರಹ ಆಡ್ತಾರೆ. ಚಂದುಗೆ ತಾಯಿನ್ನ ಕರ್ನೊ ಮನಸ್ಸಿತ್ತು ನಾನು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಹೆರಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವರ ಆಸೇನೂ ಪೂರೈಸುತ್ತೆ

ಮತ್ತು ನನಗೂ ಸಹಾಯ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಒಂದು ವರ್ಷದ ವೀಸಾ ತೆಗೆಸಿದ್ದಿ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಿನಂತೆ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಮುದ್ದು ಹಿರಿ ಸೊಸೆ ಗೌರಮ್ಮನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಚಂಡಮಾರುತ ಎದ್ದಿತು. ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ಪೊರೆ ಹರಿದು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು ಸೊಸೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಯಂತ್ರದಂತೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಗಂಜಿಯಾಗಲಿ ಅಂಬಲಿಯಾಗಲೀ ಕುಡಿದು ತಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು 'ಹಂಗಿನ ಅರಮನೆಗಿಂತ ವಿಂಗಡದ ಗುಡಿ ಲೇಸು' ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ. ಯಾವ ಮನೆಯಿಂದ ನಾವು ಹೆಣ್ಣು ತರುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ಮನೆಯ ಗುಣ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯಂತೆ ಮಗಳು ನೂಲಿನಂತೆ ಸೀರೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಗೌರವೀರ್ತವೆ ದುಡ್ಡಿನ ಬೆಲೆ ಇರ್ತದೆ ಎಂದು ಶಾಮಣ್ಣ ಹೇಳಿದ್ದು ಈಗ ಸರಿ ಎನಿಸಿತು ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ. ಜಮುನಾಳ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಅವರ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುರುಡು ಮಾಡಿತ್ತು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಗೌರಮ್ಮ ದುಖಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ದಿಂಬೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿತ್ತು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ದಳ್ಳರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದರು ಕಿರಿಸೊಸೆ ವಿನುತಾ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಳು.

ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ತಬ್ಬಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಹಲಬುವುದನ್ನು ಕಂಡೂ ಗೌರಮ್ಮ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಜಮುನಾ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ವಾತಾವರಣ ಈಗ ವಿಷಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ವಿನುತಾಳಿಗೆ ಗೌರಮ್ಮ ಏನೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಈಗ ಕೊರೆಯಿತು ಜಮುನಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೂರದ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ತಗ್ಗು ದಿಣ್ಣೆಯಾಗಿ ಇರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಬಣ್ಣದ ಬೀಸಣಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕೊಳಕು ಭಾವನೆ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ತಾವು ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಇದೇ ಅಜ್ಞಾನದ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಮುನಾಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಅರಿವೂ ಆಯಿತು. ಚಂದ್ರು ಯಾರಾದರೂ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ನಾನು ಹೋಗ್ತೀನಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಮಾನಸಿನೂ ದೊಡ್ಡವಳಾದಳು ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಇನ್ನು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಯವಾಗಿ ವ್ಯಂಗ ಬೆರೆಸಿದರು ಚಂದ್ರುಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಜಮುನಾಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಸಿರಿವಂತರ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತರಬಾರದು ಇಲ್ಲಾಂದರೆ ನನ್ನ ಥರಾ ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನೊಂದರು ಗೌರಮ್ಮ. ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಕೈಬೀಸಿ ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಮರಳಿ ನಡೆದರು. ಅವರ ಮನೋವೇಗ ವಿಮಾನದ ವೇಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಯಾವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೇರುವೆನೋ ಅನ್ನುವ ತವಕ ವಿಮಾನ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ತಲುಪಿತ್ತು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಗೌರಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಲಿತ ಪಾಠ, ನೋಡಿದ ದೃಶ್ಯ, ಕೇಳಿದ ಮಾತು

ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಇರುವವರೆಗೆ ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. “ನದಿಯ ಆಚೆ ಗಿರುವ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಸದಾ ಹಸಿರು” ಎನ್ನುವಂತೆ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಅಮೇರಿಕಾ ಅವರ ರಂಗುರಂಗಾದ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ದುಖಿವೇ ಇಲ್ಲ ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು, ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಕನಸಿನ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದುಖಿ ದುಮ್ಮಾನಗಳಿಲ್ಲ. ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಬಡತನವಿಲ್ಲ; ಅಶಾಂತಿ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಗವೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದು ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಆಗಿತ್ತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸೊಸೆ ಜಮುನಾ ಉದಾರಹಸ್ತೆ, ಸಹೃದಯಿ ಅವಳ ಬೆಂಬಲದಿಂದಲೇ ತಾವು ಸುಖಿಯಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಹುಸಿಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇಶಿಸೊಸೆಯನ್ನು ಅನಾದರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಯಿತು? ನನಗೆ ಜಮುನಾಳ ಬೆಂಬಲವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿತ್ತು. ವಿನುತೆಯ ಯಾವುದೇ ಗುಣ, ರೂಪ, ವಿದ್ಯೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೆ ‘ಡಾಲರ್’ ಈ ಎಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಡಾಲರ್ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ನಲ್ಲತ್ತಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಜಮುನಾ ಡಾಲರ್ (ಶ್ರೀಮಂತ) ಸೊಸೆಯಾದರೆ, ವಿನುತಾ ರೂಪಾಯಿ (ಬಡವ) ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ; ಬಡತನವೇ ಶಾಶ್ವತ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ‘ಪ್ರತಿಭೆ’ ಎಂದೂ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ಬಂಗಲೆಗಳೆಂಬ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಅವಸಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಹಣ ಶಾಸ್ವತವಲ್ಲ! ಗುಣ ಶಾಸ್ವತ ಬಣ್ಣ ಶಾಸ್ವತವಲ್ಲ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ (ಮೌಢ್ಯತೆಯಿಂದ) ಬೆಳಕಿನೆಡೆಗೆ (ಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಗೆ) ಬದಲಾಗುವ ಬದುಕು ಶಾಶ್ವತವೆಂಬುದನ್ನು ಗೌರಮ್ಮ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ವಿಧ ವಿಧವಾದ ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿಮಾನವು ಹೊತ್ತು ತಂದು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ತಲುಪಿತ್ತು. ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಗೌರಮ್ಮನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಹರ್ಷ, ಗಿರೀಶ್, ವಿನುತಾ, ಶಾಮಣ್ಣ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಪತಿ ಶಾಮಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದ್ದರು. ಶಾಮಣ್ಣ ಹಾಗಲ್ಲ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನು ನೀನು ಸವಿದು ಎಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೇ ತಳವೂರುತ್ತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆಗ ಗೌರಮ್ಮ ಆ ಸ್ವರ್ಗವೂ ಬೇಡ, ಆ ಸುಖವೂ ಬೇಡ ನಮ್ಮೂರೇ ಚೆಂದ, ನಮ್ಮೂರೇ ಅಂದ, ಇರಲಿ ವಿನುತಾ ಸುರಭಿ ಏನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ? ನಂಗಂತೂ ವಿನುತಾ ನೆನಪು ಆಗಾಗ ತುಂಬಾ ಆಗ್ತಾ ಇತ್ತು ಏನೂ ಏನೂ ನೆನಪೇ ಅಥವಾ ಹರ್ಷನದೇ? ಸೂರ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ

ನೋಡಿದರು. ಶಾಮಣ್ಣ ಗೌರಮ್ಮ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಜಮುನಾ ಬಂದ ಮೇಲೆ ವಿನುತೆಯ ಸ್ಥಾನ ಕೆಲಸದವಳಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಚಂದು-ಗಿರೀಶ್ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಒಂದೇ ತಾಯಿ ರಕ್ತ ಹಂಚಿಕೊಂಡವರು ವಿನುತೆ ಇಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ದುಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ಸದಾ ಜಮುನಾಯಣ ಈ ಡಾಲರ್ ನನ್ನ ಜೀವನ ಹಾಳು ಮಾಡಿತು ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ವಿನುತೆ ತಾನು ಜಮುನಾಳಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಎನ್ನುವ ಸತ್ಯ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜಮುನಾ ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆ ಆಗಿದ್ದಳು; ಆ ದರೆ ವಿನುತೆ 'ರೂಪಾಯಿ ಬಿಕ್ಕುಕಿ' ಆಗಿದ್ದಳು ದೇವರೆ! ಈ ಡಾಲರ್ ಬೆಲೆ ಕುಸಿದು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಡಾಲರ್ ಆಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರ ಕೊಬ್ಬು ಅಡಗಿ ಈ ದೊಡ್ಡತನ ಹಿಂಗಿ ನಮಗಿಂತ ಹೀನಸ್ಥಿತಿ ಬರಬೇಕು ಆಗ ಆ ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆಯ ಗರ್ವ ನೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಸಂಗತ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅತ್ತೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದರೆ ಮಾವ ಶಾಮಣ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು ಶಾಮಣ್ಣ ಕೇವಲ ಮಾವನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅವಳ ಭಾವನೆಯ ಊರುಗೋಲಾಗಿದ್ದ ದುಖಿವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಗಿರೀಶ್ ಅವಳನ್ನು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಶಾಮಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಪಾರದರ್ಶಕದಂತೆ ಅವಳ ಮನ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು ಅವಳ ಮೌನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯಾರು ಮೌನವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಮಾತನ್ನೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪಿ ಮಾವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಡುವುದು? ಮನವು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಯಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಪ್ರೀತಿ ಎಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳುವ ಸರದಿ ವಿನುತಾಳದಾಗಿತ್ತು. ಮನದ ಸಂಕೋಚದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಧೈರ್ಯವು ಸಾಲದೇ ಯಾವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದಳೋ ಅದನ್ನು ಮಾವ ಉದಾರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಕನಸಲ್ಲ ನಿಜ ತನ್ನ ಕಣ್ಣೇ ತನ್ನಿಂದ ನಂಬಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವಿನೂ ಈ ನಿರ್ಣಯ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನಿನ್ನ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಹರ್ಷನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇರುವುದು ಕಷ್ಟ ಶಾಮಣ್ಣ ಕಂಬನಿ ಒರೆಸಿಕೊಂಡರು. ಮಾವನ ಕಂಬನಿ ನೋಡಿ ವಿನುತೆ ಕರಗಿದಳು. ನಾನು ಜಮುನಾಳ ಜೊತೆಗೆ ಅತ್ತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದುಡುಕಿದನೇ? ಇಲ್ಲ ವಿನೂ ಇಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೇರೆ ಹೋಗು ಅನ್ನುತ್ತೇನೆ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿ ಇರಬಾರದು. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇದೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏಕೆ ಅಂತಿಯಾ? ಜಮುನಾ ನಿನಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿಳೆ? ಗೌರಿ ನಿನಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿಳೆ? ಸದಾಕಾಲವೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಚಾಕರಿಮಾಡುವ ಗುಲಾಮತನ ಬೇಡ ಅದು ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ನೀನು ಬೇರೆಯವರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ

ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಈಗಲಾದರೂ ಸ್ವಚಂದದಿಂದ ಹಾಡು ನಿನಗಾಗಿಯೇ ಬದುಕು. “ಒಂದು ಮನೆಯ ಅಳಿವು ಉಳಿವು ಆ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸಿನ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಸಂಯಮದ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಚ್ಚಿ ನಿನ್ನ ತಾಪ ಭುಗಿಲೆಂದು ಎದ್ದರೆ ಆ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಉರಿದುಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ನೀನು ಮನೋರೋಗಿಯಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅಪರಿಚಿತರಾಗುತ್ತೇವೆ ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಠಿಣ ಹೃದಯಿಯಾಗುತ್ತೇವೆ ವಿನುತೆಯ ಕಥೆ ದಾಸ್ಯ ವಿಮೋಚನೆಯ ಕಥೆ ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನೀನು ಹೊರಟಹೋಗು”, ಯಾಕೆಂದರೆ ಗೌರಮ್ಮ ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆಯ ಮೋಹದಲ್ಲಿ ಸದಾಕಾಲವೂ ಅವಳನ್ನು ಹೊಗಳಿ ವಿನುತಾಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಕೀಳಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂಥ ಕುರುಡರಿಗೂ ಕಿವುಡರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಲಿ ಬಯಸುವುದು ಹಣ ಅಲ್ಲ, ಡಾಲರ್ ಅಲ್ಲ, ಹಿರಿಯರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ. ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ವಿನುತೆಗೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಸಿಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮೊಡನಿದ್ದು ಮನೋರೋಗಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದು ಮಗಳಂತಿದ್ದ ಅವಳು ಸುಖವಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ನಾನೇ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಿತು ನನಗೀಗ ಎಲ್ಲರ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿದುಹೋಗಿದೆ. ಜಮುನಾ ಹೇಗೆ? ವಿನುತೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆಯ ಬಣ್ಣ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಒಳಗೂ ಕರಿಯ ಹೃದಯ ಎಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮನಸ್ಸು, ಹಣದ ಸೊಕ್ಕು ಇಲ್ಲಿಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಃ ದುಃಖಃಗಳಿವೆ. ಅವರದೇ ಬೇರೆಯ ತರಹ ದುಃಖಃಗಳಿವೆ ಇವೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು ಈ ಅಮೇರಿಕ ಯಾತ್ರೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿಸಿತು. ನಾನು ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ನಾನೆಷ್ಟು ಅದೃಷ್ಟವಂತೆ ವಿನೂ ತರಹ ಸೊಸೆ ಇದ್ದಾಳೆ ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿದೆ ಗೌರಮ್ಮನವರಿಂದ ದುಃಖಃ ತಡೆಯಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಕಂಬನಿ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದವು. ಅದನ್ನೊರೆಸುವ ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಆ ಕಂಬನಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿತ್ತು. ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಚಂದ್ರು ತನ್ನ ತಾಯಿಯಾದ ಗೌರಮ್ಮನಿಗೆ ನೂರು ಡಾಲರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಸೂಟಕೇಸಿನ ಬೀಗ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನೂರು ಡಾಲರ್‌ನ ನೋಟು ಹೊರ ಬಂದಿತು ಗೌರಮ್ಮ ವಿಶಾದದಿಂದ ನೋಡಿ ಇಂದು ಡಾಲರ್ (ಅಮೇರಿಕ) ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೋತು ಹೋಗಿತ್ತು! (ಭಾರತದ) ರೂಪಾಯಿ ಗೆದ್ದಿತ್ತು.

‘ಮಹಾಶ್ವೇತೆ’ ಕಾದಂಬರಿ ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿನುತೆ ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯನ್ನು ಹೊಂದದ ಪುಂಡರಿಕನಂತಿದ್ದ ವಸಂತ ಇಬ್ಬರೂ ಅನುಪಮಾನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರು. ಅನುಪಮಾ ನಸುನಕ್ಕಳು

ಆದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ಕೇವಲ ವಸಂತನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಯಿತು. ಚಂದ್ರನಿಗೆ ರೋಹಿಣಿಯಂತೆ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಕಮಲದಂತೆ, ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ನಿನಗೆ ನಾನಿರುವೆ ಇವನು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ಇವನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಅಚಲವಾಗಿದೆ, ಹಿಮಾಲಯದಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದೆ, ಶಾಂತಸಾಗರದಂತೆ ಆಳವಾಗಿದೆ, ಮಾನಸ ಸರೋವರದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಅಗುವುದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೇ ಆರಿಸೋಣ ಎಂದು ಅನುಪಮಾ ಹೇಳಿದಳು, ಡಾಕ್ಟರ್ ನನಗೆ ಈ ಸಂಸಾರ, ಗಂಡ, ಮನೆ, ಮಕ್ಕಳು, ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಗಳೂ ಅಸತ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆಂದು ವಿನುತಾಗೆ ಹೇಳಿದಳು, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನನ್ನಂತಹ ಬಿಳುಪಿನ ರೋಗಿಗೆ ಸಿಗುವುದು ಕೇವಲ ತಿರಸ್ಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ ಕನಿಕರ ದೃಷ್ಟಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ, ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಜನರು ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯಿಸಿದರೆ ನಿಮಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವಿರುವುದು ಅಂತಹ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಈಡುಮಾಡಿದರೆ ನನಗೂ ದುಃಖ, ಜನನಿಬಿಡವಾದ ರೋಗಗಳ ಆಗರವಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ, ಮುಂಬೈ ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಜಾತಿ, ಬಂಧು ಬಾಂಧವರಿಗಿಂತ ನನ್ನ ಮೇರಿ ಡಾಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಇಂಥ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳಲ್ಲ. ನಾನು ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿದಾಗಲೇ ನನಗೆ ಬಿಳುಪಿನ (ತೊನ್ನುರೋಗ) ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಡುವ ಜನರ ಸಹವಾಸ ನನಗಿಲ್ಲ ನೀವು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರಬೇಡಿ ಎಂದರು. ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಕಾದಂಬರಿ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಚರ್ಚೆಯೋಗ ತಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ದೈರ್ಯ ತುಂಬುವ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಲು ಕೋಡುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಸುಧಾಮೂರ್ತಿ. (2023). ಡಾಲರ್ ಸೊಸೆ. ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಸುಧಾಮೂರ್ತಿ. (2023). ಮಹಾಶ್ವೇತೆ. ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.